

# ЗАКОН ЗА АРБИТРАЖА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 63 ОТ 2025 Г., В СИЛА ОТ 01.08.2025 Г.)

*Обн. ДВ. бр.60 от 5 Август 1988г., изм. ДВ. бр.93 от 2 Ноември 1993г., изм. ДВ. бр.59 от 26 Май 1998г., изм. ДВ. бр.38 от 17 Април 2001г., изм. ДВ. бр.46 от 7 Май 2002г., изм. ДВ. бр.102 от 1 Ноември 2002г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. и доп. ДВ. бр.8 от 24 Януари 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.63 от 1 Август 2025г., изм. ДВ. бр.87 от 17 Октомври 2025г.*

## Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Този закон се прилага за арбитраж, основан на арбитражно споразумение, когато мястото на арбитража е на територията на Република България.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) С арбитраж могат да бъдат решавани имуществени спорове и спорове за попълване на празноти в договор или за приспособяването му към нововъзникнали обстоятелства. Не могат да бъдат решавани с арбитраж споровете, посочени в **чл. 19, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс**.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г., отм. - ДВ, бр. 38 от 2001 г.)

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Страна в арбитражно производство може да бъде и държава или държавно учреждение.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.12.2025 г.) (1) Арбитраж на територията на Република България може да се осъществява от:

1. постоянна арбитражна институция със седалище в Република България, вписана в Регистъра на арбитражите по реда на **глава първа "а"**;
2. чуждестранна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България.

(2) Международен арбитраж с място на територията на Република България може да бъде образуван и за решаване на определен търговски спор.

(3) Арбитражна институция по ал. 1, т. 1 се учредява към юридическо лице, вписано в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или в друг регистър, предвиден в закон, и трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да е приела правила за устройството и организацията на арбитражната дейност, както и тарифа за таксите и разноските, които се събират при осъществяване на дейността, и да поддържа списък на арбитри;
2. да поддържа офис, деловодство, архив и интернет страница с връзка към електронната деловодна система;

3. членовете на управителния ѝ орган, ако има такъв, и вписаните в списъка арбитри да отговарят на изискванията по **чл. 11, ал. 4**.

(4) При провеждане на арбитраж по ал. 1, т. 2 и ал. 2 в Регистъра по **чл. 6а** се вписва всяко арбитражно производство, образувано пред тях.

Чл. 5. Страна, която знае, че не са били спазени неповелителна разпоредба на този закон или изискване, предвидено от арбитражно споразумение, и въпреки това продължи да участва в арбитражното производство, без да възрази незабавно или в предвидения за това срок, не може да се позовава на нарушението.

Чл. 6. Съдебни действия във връзка с арбитражното производство се допускат само в случаите, предвидени с този закон.

### Глава първа "а".

## РЕГИСТЪР НА АРБИТРАЖИТЕ (НОВА - ДВ, БР. 63 ОТ 2025 Г., В СИЛА ОТ 03.12.2025 Г.)

Чл. 6а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.12.2025 г.) (1) Регистърът на арбитражите е структурирана база данни в електронна форма, която съдържа информация относно постоянните институции, осъществяващи арбитражна дейност, със седалище в Република България, както и относно арбитражните производства с място на арбитраж на територията на Република България, образувани пред арбитраж, създаден за решаване на определен спор, или пред постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България. Регистърът на арбитражите се води и поддържа от Министерството на правосъдието.

(2) Обстоятелствата се вписват и актовете се обявяват при спазване изискванията на **Закона за защита на личните данни** и на **Регламент (ЕС) 2016/679** на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на **Директива 95/46/ЕО** (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ, L 119/1 от 4 май 2016 г.), с изключение на информацията, за която със закон се изисква да бъде обявена.

(3) За всяка вписана арбитражна институция със седалище в Република България и за всяко производство по **чл. 4, ал. 1, т. 2 и ал. 2** се води електронната партида, в която се прилагат заявленията, документите, удостоверяващи вписаните обстоятелства, обявените актове и други документи, които могат да съдържат и лични данни за идентифицирането на лицата, представляващи или управляващи юридическото лице, към което е създаден арбитражът, арбитрите и страните по арбитражните производства по **чл. 4, ал. 1, т. 2 и ал. 2**.

(4) Регистърът по ал. 1 е публичен в частта, съдържаща данни относно арбитражните институции и имената и професиите на арбитрите към тях. Останалите данни и документи в Регистъра по ал. 1 са достъпни само за министъра на правосъдието и за лицата, на които е възложил воденето на Регистъра, за Инспектората към министъра на правосъдието по **Закона за съдебната власт** и за съда.

(5) Условието и редът за водене, достъп и съхраняване на Регистъра по ал. 1 се определят с наредба, издадена от министъра на правосъдието.

(6) Министерството на правосъдието събира такси в размери, определени с тарифа на Министерския съвет, за предоставяне на следните услуги от Регистъра по ал. 1:

1. вписване или заличаване на арбитраж като постоянна институция;
2. вписване на промени в обстоятелствата относно вписана постоянна институция;
3. вписване на обстоятелства относно арбитражни производства, образувани пред арбитраж,

създаден за решаване на определен спор, или пред постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България, както и на арбитри извън списъка на арбитража;

4. издаване на удостоверение за вписана постоянна арбитражна институция;

5. извършване на писмена справка за вписани обстоятелства;

6. издаване на заверено копие на хартиен носител от електронен образ на заявление или приложения към него.

(7) Справките и удостоверенията не могат да съдържат лични данни, които не са предмет на публично вписване или обявяване.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2025 г.) Всички действия, свързани с Регистъра по ал. 1, се извършват електронно. Услугите по ал. 6, т. 4 - 6 могат да бъдат предоставяни и въз основа на писмено заявление.

Чл. 6б. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.12.2025 г.) (1) За постоянните арбитражни институции се вписват:

1. единен идентификационен код, наименование и правно-организационна форма на юридическото лице, към което е създадена арбитражната институция;

2. седалище и адрес на управление, адрес на офисите, в които се осъществява арбитражна дейност, и интернет страница;

3. имената на членовете на управителните органи на юридическото лице;

4. имена, професия и данни за контакт на членовете на управителния орган на арбитража, ако има такъв;

5. имена, професия и данни за контакт на арбитрите, чрез които постоянната институция осъществява арбитражна дейност;

6. специализация на арбитражната дейност, ако е приложимо.

(2) Ако арбитър по конкретно дело е лице извън списъка на арбитража, за разглежданото с негово участие дело по партидата на арбитражната институция се вписват данните по ал. 3, т. 2 и 3.

(3) За арбитражните производства, образувани пред арбитраж, създаден за решаване на определен спор, или пред постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България се вписват следните обстоятелства:

1. дата на постъпване на искането за разглеждане на арбитражния спор;

2. имената, съответно наименованията, и адресите на страните;

3. имена, професия и данни за контакт на арбитрите, избрани или назначени да решат спора, а когато са арбитри към постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България, се вписват също наименование, идентификационен номер и седалище на чуждестранната арбитражна институция;

4. дата и номер на арбитражното решение.

(4) В случаите по ал. 3 се прилагат:

1. искане за разглеждане на арбитражния спор и отговор на искането, ако е постъпил;

2. съобщение за предстоящо открито заседание за разглеждане на арбитражното дело - дата и начин на провеждане;

3. арбитражно решение, което се обявява с оглед на влизането му в сила чрез прилагане в Регистъра по **чл. 6а**.

Чл. 6в. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.12.2025 г.) (1) Заявление за вписване на постоянна арбитражна институция се подава от представляващия юридическото лице, към което е създадена арбитражната институция, или от пълномощник с изрично пълномощно.

(2) Заявление за вписване на арбитраж по **чл. 4, ал. 1, т. 2 и ал. 2** се подава от председателя на арбитражния състав по конкретното дело в 7-дневен срок от формирането му.

(3) Заявление за вписване по **чл. 6б, ал. 2** се подава от лицата по ал. 1.

(4) Заявление за вписване на промени на обстоятелства по **чл. 6б, ал. 1, 2 и 3** се подава в 7-

дневен срок от настъпването им. По отношение на това заявление се прилагат съответно правилата относно заявлението за първоначално вписване на обстоятелства.

(5) Документите, които се прилагат към заявлението, се уреждат в наредбата по **чл. 6а, ал. 5**. С нея се приемат и образци на декларации и други документи, необходими за вписването.

Чл. 6г. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.12.2025 г.) (1) Министърът на правосъдието се произнася по заявлението за вписване в 7-дневен срок с мотивирано решение. Когато не са спазени изискванията по **чл. 4, 6б** или **чл. 6в** и пропуските не бъдат отстранени в 7-дневен срок, министърът на правосъдието мотивирано отказва вписването. Отказ може да бъде постановен и когато по отношение на арбитража, чието вписване е заявено, са налице фактите и обстоятелствата по **чл. 52, ал. 6** или **чл. 53**. Арбитраж, заличен на основание **чл. 6д, ал. 1, т. 3**, не може да бъде вписан отново.

(2) Отказът подлежи на обжалване по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

Чл. 6д. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.12.2025 г.) (1) Арбитражна институция се заличава от Регистъра по ал. 1:

1. по искане на представляващия юридическото лице, към което е създадена; искането може да бъде подадено и от пълномощник с изрично пълномощно с нотариално удостоверяване на подписа на упълномощителя;
2. при прекратяване на юридическото лице, към което е създадена арбитражната институция;
3. в случаите по **чл. 52, ал. 6**.

(2) В случаите по ал. 1 висящите арбитражни производства се довършват от арбитражен състав, образуван съобразно приложимите за това правила при започване на производството.

(3) Архивът на заличената арбитражна институция се предава на Министерството на правосъдието.

## **Глава втора.**

### **АРБИТРАЖНО СПОРАЗУМЕНИЕ**

Чл. 7. (1) Арбитражно споразумение е съгласието на страните да възложат на арбитраж да реши всички или някои спорове, които могат да възникнат или са възникнали между тях относно определено договорно или извъндоговорно правоотношение. То може да бъде арбитражна клауза в друг договор или отделно споразумение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Арбитражното споразумение трябва да бъде писмено. Смята се, че споразумението е писмено, ако се съдържа в документ, подписан от страните, или в размяна на писма, телекси, телеграми електронни съобщения или други средства за комуникация.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 8 от 2017 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Смята се, че има арбитражно споразумение и когато ответникът писмено или със заявление, отбелязано в протокола на арбитражното заседание, приеме спорът да бъде разгледан от арбитража, както и ако предяви насрещен иск или възражение за прихващане. Същото се приема, когато ответникът участва в арбитражното производство чрез депозиране на писмен отговор, представяне на доказателства или явяване в арбитражно заседание, без да оспорва компетентността на арбитража.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Алинея 3, изречение второ не се прилага, когато ответникът е физическо лице, с изключение на лицето, което е страна по спора в качеството му на едноличен търговец, предприемач, съдружник или акционер, управител или член на

управителен орган на дружество или прокурист, както и което се е задължило или е дало обезпечение за задължение на търговец или предприемач, което е предмет на спора.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Съдът, пред който е предявен иск по спор, предмет на арбитражно споразумение, е длъжен да прекрати делото, ако страната се позове на него в срока за отговор на исковата молба. Ако съдът намери, че арбитражното споразумение е нищожно, изгубило силата си или не може да бъде изпълнено, делото не се прекратява.

(2) Арбитражното производство може да бъде започнато, продължено и по него може да бъде постановено решение, въпреки че по същия спор има висящо дело пред местен или чуждестранен съд.

Чл. 9. Всяка от страните по арбитражно споразумение може да поиска от съд преди или по време на арбитражното производство обезпечаване на иска или на доказателствата.

Чл. 10. Разпоредбите на **чл. 8, ал. 1** и на **чл. 9** се прилагат и когато арбитражното споразумение предвижда арбитраж в друга държава.

### **Глава трета.**

#### **ОБРАЗУВАНЕ НА АРБИТРАЖНИЯ СЪД**

Чл. 11. (1) Арбитражният съд може да се състои от един или повече арбитри, чийто брой се определя от страните. Когато страните не са определили броя им, арбитрите трябва да бъдат трима.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Арбитър може да бъде и лице, което не е гражданин на Република България, ако правилникът на съответната арбитражна институция позволява това, както и когато е арбитър към чуждестранна арбитражна институция или е арбитър по спор по **чл. 4, ал. 2**.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) В случай че правилникът на съответната арбитражна институция позволява това, за арбитър може да бъде посочено и лице, което не е включено в списъка на арбитражната институция, ако отговаря на изискванията по ал. 4.

(4) (Нова - ДВ, бр. 8 от 2017 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Арбитър може да бъде дееспособен пълнолетен гражданин, който:

1. не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер независимо от реабилитацията;
2. има висше образование;
3. има най-малко 8 години професионален стаж;
4. не е лишен от правото да упражнява определена професия или дейност или да заема определена длъжност;
5. не е в производство по несъстоятелност, не е невъзстановен в правата си несъстоятелен или не е осъждан за банкрут;
6. притежава високи морални качества и професионализъм.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Изискванията по ал. 4 не се прилагат за арбитри към постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България, при разглеждане на арбитражно дело на територията на Република България.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.12.2025 г.) Обстоятелствата по ал. 4 се установяват служебно по т. 1, 5 и 6 въз основа на документ за завършено висше образование по т. 2 и въз основа на писмена декларация от арбитъра по т. 3 и 4.

Чл. 12. (1) Страните могат да уговорят процедурата за образуване на арбитражен съд.

(2) При липса на споразумение за процедурата:

1. ако арбитражният съд е от трима арбитри, всяка от страните назначава един арбитър, а двамата арбитри назначават третия;

2. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) ако страната не избере арбитър в 30-дневен срок от получаване на искането на другата страна да направи това или ако двамата арбитри в 30-дневен срок от тяхното назначаване не постигнат съгласие за третия арбитър, той се назначава по искане на една от страните от ръководителя на арбитражната институция, а при международен арбитраж за решаване на отделен търговски спор - от председателя на Българската търговско-промишлена палата;

3. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) ако арбитражният съд е от един арбитър и страните не могат да се споразумеят за него, той се назначава от органите по т. 2 по искане на една от тях.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Назначаващият орган по ал. 2, т. 2 и 3 при назначаване на арбитър трябва да съобрази неговата квалификация, изисквана от споразумението на страните, както и за всички обстоятелства, които осигуряват назначаването на независим и безпристрастен арбитър.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Решението на назначаващия орган по ал. 2, т. 2 и 3 е окончателно.

Чл. 13. Когато на едно лице е предложено да бъде арбитър, то трябва да посочи всички обстоятелства, които могат да породят основателни съмнения за неговата безпристрастност или независимост. Арбитърът има това задължение и след неговото назначаване.

Чл. 14. (1) Отвод на арбитър може да бъде направен само ако има обстоятелства, които пораждаат основателни съмнения относно неговата безпристрастност или независимост, или ако той не притежава необходимата квалификация, уговорена от страните.

(2) Страната може да направи отвод на арбитър, назначен от нея или в чието назначаване е участвувала, само поради основания, които са ѝ станали известни след назначаването.

Чл. 15. (1) Страните могат да уговорят процедурата за отвод. Те не могат да изключат прилагането на **чл. 16**.

(2) При липса на споразумение отвод на арбитър може да се направи не по-късно от 15 дни след като страната е узнала за образуването на арбитражния съд или след като е научила за обстоятелствата, които дават основания за отвода.

(3) Искането за отвод се прави писмено до арбитражния съд, като се посочват основанията за това.

(4) Арбитражният съд се произнася по отвода освен ако арбитърът се оттегли от своята функция или другата страна се съгласи с отвода.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Ако арбитражният съд не уважи отвода, страната, която го е предявила, може в седемдневен срок от уведомяването ѝ да поиска от Софийския градски съд да се произнесе по него. Софийският градски съд разглежда жалбата по реда на **глава двадесет и първа "Обжалване на определенията" от Гражданския процесуален кодекс**, като решението му е окончателно.

(2) Арбитражният съд може да продължи разглеждането на делото и да постанови по него решение въпреки отвода и жалбата по ал. 1.

Чл. 17. (1) Когато арбитърът не е в състояние да изпълнява своите задължения или неоправдано бездействува, неговите правомощия се прекратяват.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г.) Ако в случаите по предходната алинея арбитърът не се откаже сам или страните не постигнат съгласие за прекратяване на правомощията му, всяка страна може да поиска от Софийския градски съд да се произнесе по прекратяване на правомощията. Решението на съда е окончателно.

Чл. 18. Когато правомощията на арбитър се прекратят, назначава се друг арбитър по реда, по който е назначен арбитърът, чиито правомощия са прекратени.

## **Глава четвърта.**

### **КОМПЕТЕНТНОСТ НА АРБИТРАЖНИЯ СЪД**

Чл. 19. (1) Арбитражният съд се произнася за своята компетентност и когато тя се оспорва поради несъществуване или недействителност на арбитражното споразумение.

(2) Арбитражното споразумение, включено в договор, е независимо от другите негови уговорки. Нищожността на договора не означава сама по себе си недействителност и на съдържащото се в него арбитражно споразумение.

Чл. 20. (1) Възражението, че арбитражният съд не е компетентен, трябва да бъде направено най-късно с отговора на исковата молба. То може да бъде направено и от страната, която е назначила или е участвувала в назначаването на арбитър.

(2) Когато бъде поставен въпрос, който е извън компетентността на арбитражния съд, възражението за некомпетентност трябва да се направи веднага.

(3) Арбитражният съд може да уважи и направено по-късно възражение за некомпетентност, ако има уважителна причина за закъснението.

(4) По възражението по предходните алинеи арбитражният съд се произнася с определение или с решението по делото.

Чл. 21. Ако страните не са уговорили друго, арбитражният съд може по искане на една от тях да задължи другата страна да вземе подходящи мерки за обезпечаване правата на молителя. При допускане на тези мерки арбитражният съд може да определи гаранция, която молителят да представи.

## **Глава пета.**

### **РАЗГЛЕЖДАНЕ НА АРБИТРАЖНОТО ДЕЛО**

Чл. 22. Страните в арбитражното производство са равни. Арбитражният съд предоставя на всяка от тях възможност да защити своите права.

Чл. 23. Арбитражното производство започва в деня, когато ответникът е получил искане спорът да бъде отнесен до арбитраж, освен ако страните са уговорили друго.

Чл. 24. Страните могат да се споразумеят за процедурата, която арбитражният съд трябва да спазва при водене на делото. При липса на споразумение арбитражният съд разглежда делото по начин, който смята за подходящ. И в двата случая той е длъжен да предостави на всяка от страните равни възможности да защитят своите права.

Чл. 25. Страните могат да уговорят мястото, където да се разгледа арбитражното дело. При липса на споразумение мястото се определя от арбитражния съд, като се вземат предвид обстоятелствата по делото и удобството на страните.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Когато и двете страни са със седалище, постоянен адрес или обичайно местопребиваване в Република България, освен когато една от тях е предприятие с преобладаващо чуждестранно участие, арбитражното производство се води на български език. В останалите случаи страните могат да се споразумеят относно езика или езиците, които ще се използват в арбитражното производство. При липса на споразумение езикът или езиците се определят от арбитражния съд. Той може да разпорежи всяко писмено доказателство да бъде съпроводено от превод на езика или на езиците, уговорени от страните или определени от арбитражния съд.

Чл. 27. (1) В исковата молба трябва да бъдат посочени наименованията и адресите на страните, обстоятелствата, на които се основава искът, и в какво се състои искането, а в писмения отговор на ответника - становищата му по тях.

(2) Исковата молба и отговорът трябва да бъдат представени в срок, уговорен от страните или определен от арбитражния съд.

(3) Заедно с исковата молба и отговора страните представят писмените доказателства и

посочват други доказателства, които ще представят.

Чл. 28. Ответникът може да предяви насрещен иск най-късно с отговора на исковата молба.

Чл. 29. Всяка страна през време на арбитражното производство може да измени или допълни своя иск или възражение освен ако е уговорено друго. Арбитражният съд може да не допусне исканото изменение, ако сметне, че то ще създаде особени затруднения за другата страна.

Чл. 30. (1) (Предишен текст на чл. 30 - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Страните могат да се съгласят делото да се реши само въз основа на писмени доказателства и становища, без да бъдат призовавани. Арбитражният съд може да насрочи заседание с участие на страните, ако това е необходимо за правилното решаване на делото.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Ако не е уговорено друго между страните, при необходимост арбитражно заседание може да бъде проведено чрез видеоконферентна връзка. Арбитражният съд урежда в правилата си реда за провеждане на такова заседание.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Процесуалните действия и изявления на арбитрите, страните, техните представители и на останалите участници в производството се регистрират по подходящ начин, позволяващ съхраняване и възпроизвеждане на информацията.

Чл. 31. (1) Страните трябва да бъдат своевременно уведомени за арбитражното заседание или за извършването от арбитражния съд на оглед и проверка на документи, стоки или други вещи.

(2) (Нова - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) Всяка страна получава възможност да проверява делото и дистанционно, включително и чрез [интернет страницата](#) на арбитражния съд.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) Писмените доказателства и становища, както и заключенията на вещите лица трябва да бъдат своевременно предадени на страните.

Чл. 32. (1) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Исковата молба и приложените към нея доказателства, съобщението за насрочване на първото арбитражно заседание за разглеждане на арбитражното дело и постановеното арбитражно решение се връчват на ответника на територията на Република България по един от следните начини в посочената последователност:

1. чрез препоръчана пратка от универсалната пощенска услуга или чрез куриерска услуга, извършена от лице, вписано в публичния регистър на операторите, извършващи неуниверсални пощенски услуги;

2. чрез нотариус или частен съдебен изпълнител, ако книгата не са могли да бъдат връчени по начините, посочени в т. 1.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) По искане на ищеца връчването по ал. 1, т. 2 може да бъде използвано и при първо изпращане на посочените книжа, както и за връчване на други съобщения и документи по делото, като той понася съответните разноски независимо от изхода на делото.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Връчителят удостоверява с подписа си датата и начина на връчването, качеството на лицето, на което е връчено съобщението, както и всички действия във връзка с направен опит за връчване.

(4) (Предишна ал. 1, изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Когато страната след старателно издирване не може да бъде открита на адреса си на управление или на постоянния и

настоящия си адрес, както и на адреса, посочен в сключения между страните договор, уведомлението се смята за получено, ако опитите за връчване са удостоверени от връчителя.

(5) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Уведомлението се смята за предадено и когато получателят е отказал да го получи, както и когато не се е явил да го получи, след като му е била оставена покана за това. Връчителят удостоверява тези обстоятелства писмено.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Алинея 4 и втората хипотеза на ал. 5 не се прилагат за страна - физическо лице по смисъла на **чл. 7, ал. 4**, освен когато страната вече е получила редовно исковата молба или предходно съобщение по реда на ал. 1.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Когато опитите за връчване на исковата молба или на съобщението за насрочване на първото открито арбитражно заседание са неуспешни, включително чрез прилагане на ал. 4 и 5, по искане на ищеца се прави нов опит за връчване в срок до три месеца от последния опит или делото се прекратява по негово искане. При прекратяване на делото поради невъзможност да бъде призован ответникът, ищецът има право да предяви иска пред компетентния съд, като се запазва спирането на давността по време на прекратеното арбитражно производство.

(8) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Въз основа на изрично писмено искане на страните книжа и съобщения могат да им бъдат изпращани и на посочен от тях електронен адрес. По отношение на ответника тази възможност се прилага, след като е бил уведомен за предявения срещу него иск по реда на ал. 1.

Чл. 33. Арбитражният съд прекратява производството, ако ищецът не предяви исковата молба в срока, уговорен от страните или определен от него. Тази разпоредба не се прилага, ако пропускът се дължи на извинителна причина.

Чл. 34. Арбитражният съд разглежда делото и ако ответникът не даде отговор на исковата молба. Недаването на отговор не се смята за признаване на иска.

Чл. 35. Арбитражният съд продължава производството и постановява решение въз основа на доказателствата дори ако някоя от страните или и двете страни не се явят в заседанието.

Чл. 36. (1) Арбитражният съд може да назначи едно или повече вещи лица, за да дадат заключение за изясняване на някои въпроси, за които се изискват специални познания. Той може да разпорежи на страните да предоставят на вещите лица необходимите сведения или да им осигурят достъп за проверка на документи, стоки или други вещи, когато това е необходимо за изготвяне на заключението.

(2) Арбитражният съд по искане на всяка от страните или по свой почин може да задължи вещото лице, след като представи своето заключение, да участва в заседание, за да даде пояснения. По искане на страните могат да се назначат и други вещи лица, за да дадат заключения по спорния въпрос.

Чл. 37. Арбитражният съд или заинтересованата страна с негово одобрение може да поиска от компетентния съд да събере някои доказателства, необходими по делото. Съдът е длъжен да изпълни молбата съобразно разпоредбите на **Гражданския процесуален кодекс**.

## Глава шеста.

### ПОСТАНОВЯВАНЕ НА РЕШЕНИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

Чл. 38. (1) Арбитражният съд решава спора, като прилага изчисления от страните закон. Ако друго не е уговорено, изборът на закон се отнася до материалното право, а не до сълководителните норми.

(2) Ако страните не са посочили приложимия закон, арбитражният съд прилага закона, посочен от сълководителните норми, които счита за приложими.

(3) Във всички случаи арбитражният съд прилага условията на договора и взема предвид търговските обичаи.

(4) Арбитражното решение е окончателно и слага край на спора.

Чл. 39. (1) Когато арбитражите са повече от един, решението се постановява с мнозинство освен ако страните са уговорили друго. Арбитърът, който не е съгласен с решението, излага писмено своето особено мнение.

(2) Ако не може да се образува мнозинство, решението се постановява от председателстващия арбитър.

Чл. 40. Ако страните сключат спогодба, делото се прекратява. Те могат да поискат арбитражният съд да възпроизведе спогодбата в арбитражно решение при уговорени условия. Това решение има силата на решение по съществото на делото.

Чл. 41. (1) Решението трябва да бъде мотивирано освен ако страните са уговорили друго или е постановено по спогодба при уговорени условия. То трябва да сочи датата и мястото на арбитража.

(2) Решението се подписва от арбитъра или от арбитражите. При арбитражно производство с повече от един арбитър подписите на мнозинството от членовете на арбитражния съд са достатъчни, ако подписалите го са посочили причината за липсващия подпис.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 93 от 1993 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.)  
Решението се обявява с прилагането му в електронното досие на делото, а когато е постановено от арбитраж, образуван за решаване на определен спор, или от постоянна арбитражна институция със седалище извън територията на Република България - в Регистъра по **чл. 6а**. Решението, подписано от арбитражите, се изпраща на страните. С връчването му на двете страни то влиза в сила и подлежи на принудително изпълнение.

Чл. 42. Арбитражният съд прекратява делото с определение, когато:

1. ищецът оттегли иска си освен ако ответникът възрази и арбитражният съд намери, че ответникът има законен интерес от постановяване на решение;

2. страните са съгласни производството да се прекрати;

3. арбитражният съд намери, че има друга пречка за разглеждане на делото по същество.

Чл. 43. (1) Арбитражният съд по искане на всяка от страните или по свой почин може да поправи решението относно пресмятането, написването или друга явна фактическа грешка, която е допуснал. За исканата поправка другата страна се уведомява от молителя или от арбитражния съд, ако действа по свой почин.

(2) Всяка страна, след като уведоми другата, може да поиска от арбитражния съд тълкуване на решението.

(3) Искането за поправка или тълкуване трябва да бъде направено в срок от 60 дни след получаване на решението освен ако страните са уговорили друг срок. Когато арбитражният съд действа по свой почин, той извършва поправката в 60-дневен срок от постановяване на решението.

(4) По поправката и тълкуването на решението арбитражният съд изслушва страните или им дава възможност да представят в определен от него срок писмените си становища. Той се произнася по поправката или тълкуването в 30-дневен срок от искането. Решението по тези въпроси се постановява съгласно **чл. 39 и 41**. Поправката и тълкуването стават част от решението.

Чл. 44. Арбитражният съд по искане на страните може да постанови допълнително решение по претенции, по които не се е произнесъл. Страната, която иска допълването, трябва да уведоми другата страна за направеното от нея искане в 30-дневен срок от получаване на решението. Когато искането е основателно, арбитражният съд постановява допълнително решение в 60-дневен срок при спазване съответно разпоредбата на **чл. 43, ал. 4**.

Чл. 45. Арбитражният съд може да продължи срока за поправка, тълкуване или допълване на решението.

Чл. 46. Правомощията на арбитражния съд се прекратяват със завършване на арбитражното производство освен в случаите на **чл. 43 и 44**.

Чл. 46а. (1) (Нов - ДВ, бр. 8 от 2017 г., предишен текст на чл. 46а, изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Всеки арбитражен съд води деловодство и архив.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) Деловодството осигурява информация за арбитражните дела от образуването им до предаването им в архив. Деловодството се поддържа и в електронна форма, като за всяко дело се образува електронно досие. Достъп до електронното досие се осигурява на страните, на арбитражите, избрани или назначени да разгледат и решат делото, на съда, на министъра на правосъдието и на Инспектората към министъра на правосъдието по **Закона за съдебната власт**.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) В архива се съхраняват приключените дела 10 години от приключването им. Решенията и мотивите към тях, както и сключените спогодби се съхраняват 50 години.

## **Глава седма.**

### **ОТМЯНА, ПРИЗНАВАНЕ И ДОПУСКАНЕ ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АРБИТРАЖНОТО РЕШЕНИЕ**

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2002 г., предишен текст на чл. 47 - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) Арбитражното решение може да бъде отменено от Върховния касационен съд, ако страната, която иска отмяната, докаже някое от следните основания:

1. тя е била недееспособна при сключване на арбитражното споразумение;
2. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) арбитражното споразумение не е било сключено или е недействително съобразно този закон или съобразно избран от страните друг закон при международен арбитраж;
3. (отм. - ДВ, бр. 8 от 2017 г., нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) арбитражното решение противоречи на обществения ред в Република България;
4. тя не е била надлежно уведомена за назначаване на арбитър или за арбитражното производство или поради независещи от нея причини не е могла да вземе участие в производството;
5. решението разрешава спор, непредвиден в арбитражното споразумение, или съдържа произнасяне по въпроси извън предмета на спора;
6. образуването на арбитражния съд или на арбитражната процедура не е съобразено със споразумението на страните освен ако то противоречи на повелителни разпоредби на този закон, а ако липсва споразумение - когато не са приложени разпоредбите на този закон.

(2) (Нова - ДВ, бр. 8 от 2017 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) Арбитражното решение е нищожно, когато е постановено:

1. от арбитраж, който не е вписан в Регистъра по **чл. 6а**;
2. от арбитър, който не е вписан в Регистъра по **чл. 6а** в случаите по **чл. 6б, ал. 1, т. 5** или по **чл. 6в, ал. 2 и 3**;
3. по спор, предметът на който не подлежи на решаване от арбитраж.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Освен в случаите по ал. 1, арбитражното решение може да бъде отменено от Върховния касационен съд и ако по надлежния съдебен ред бъде установена неистинност на документ, на показания на свидетел, на заключение на вещо лице, върху които е основано решението, или престъпно действие на страната, на нейния представител, на член от състава на арбитража или негов служител във връзка с решаването на делото.

Чл. 48. (1) Иск за отмяна може да бъде предявен в срок от 3 месеца от деня, в който молителят е получил решението. Когато е било направено искане за поправка, тълкуване или допълване на решението, срокът тече от деня, в който арбитражният съд се е произнесъл по искането.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) В случаите по **чл. 47, ал. 3** иск за отмяна се предявява в тримесечен срок, считано от деня на влизане в сила на присъдата или на решението по иск по **чл. 124, ал. 4 или 5 от Гражданския процесуален кодекс**.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Иск за установяване на нищожност на арбитражно решение може да бъде предявен от страните и техните правоприменици пред

Върховния касационен съд без ограничение във времето. Когато съдът е сезиран с иск за отмяна по **чл. 47, ал. 1 или 3**, той се произнася по нищожността на решението и без да има искане за това.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 46 от 2002 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Спиране на изпълнението на арбитражно решение като обезпечителна мярка по искове по **чл. 47** се допуска от Върховния касационен съд срещу представяне на обезпечение в размер на интереса от отмяна на арбитражното решение. Върховният касационен съд може да спре изпълнението и без обезпечение, когато са налице убедителни писмени доказателства за наличие на основание за отмяна. Допуснатите обезпечения по **чл. 9** и извършените до спиране на изпълнението действия от съдебен изпълнител се запазват.

(5) (Нова - ДВ, бр. 93 от 1993 г., отм. - ДВ, бр. 38 от 2001 г., нова - ДВ, бр. 46 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Размерът на държавната такса за разглеждане на исковете по **чл. 47** се определя с тарифа на Министерския съвет.

Чл. 49. (1) (Нов - ДВ, бр. 38 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2017 г., предишен текст на чл. 49, изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Ако Върховният касационен съд с влязло в сила решение отмени арбитражното решение на някое от основанията по **чл. 47, ал. 1, т. 1 и 2**, заинтересованата страна може да предяви иск по спора пред компетентния съд. Когато арбитражното решение е отменено на някое от основанията по **чл. 47, ал. 1, т. 3, 4, 5 и 6 или ал. 3**, държавният съд връща делото на арбитражния съд за ново разглеждане, като всяка от страните може да поиска делото да бъде разгледано от други арбитри. При обявяване на арбитражното решение за нищожно на някое от основанията по **чл. 47, ал. 2**, заинтересованата страна може да отнесе спора за разглеждане от компетентния съд.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.12.2025 г.) Върховният касационен съд изпраща на министъра на правосъдието електронно копие от всяко свое решение, с което обявява за нищожно или отменя арбитражно решение.

Чл. 50. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г.)

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2017 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2025 г. [\*]) Окръжният съд, в района на който е постоянният адрес или седалището на длъжника, издава по молба на заинтересованата страна изпълнителен лист въз основа на влязлото в сила и обявено арбитражно решение. Към молбата се прилагат арбитражното решение и доказателството, че то е връчено на длъжника по изпълнението. Когато длъжникът няма постоянен адрес или седалище на територията на Република България, изпълнителен лист въз основа на влязлото в сила арбитражно решение се издава от Софийския градски съд.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) Окръжният съд прави служебна проверка в Регистъра по **чл. 6а** и в електронното досие на делото за установяване на обстоятелствата по **чл. 41, ал. 3** и **чл. 47, ал. 2**, както и за връчване на решението на длъжника по изпълнението.

(3) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г., отм., нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) Електронно копие от разпореждането, с което съдът отказва издаване на изпълнителен лист въз основа на арбитражно решение, се изпраща на министъра на правосъдието.

(4) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) За признаването и изпълнението на чуждестранно арбитражно решение се прилагат сключените от Република България международни договори като молбата се предявява пред Софийския градски съд.

#### Глава осма.

### КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ (НОВА - ДВ, БР. 8 ОТ 2017 Г., ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 63 ОТ 2025 Г., В СИЛА ОТ 01.08.2025 Г.)

Чл. 52. (Нов - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) (1) Министърът на правосъдието упражнява контрол за спазването на този закон от арбитражните съдилища и от арбитражите чрез Инспектората към министъра на правосъдието по **Закона за съдебната власт**.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) Контролът се упражнява чрез проверка, която се възлага със заповед на министъра на правосъдието служебно или по повод сигнал или жалба на заинтересовано лице. В заповедта се определят арбитражният съд, съответно арбитражите, които подлежат на контрол, инспекторите, на които е възложен контролът, срок за осъществяване на проверката и период, който обхваща проверката, както и други обстоятелства. За осъществяване на проверките всеки арбитражен съд предоставя постоянен служебен достъп на Инспектората към министъра на правосъдието по **Закона за съдебната власт** до електронния архив на всички висящи и приключили дела.

(3) Председателят на арбитражния съд осигурява свободен достъп до служебните помещения и до служебния архив за извършване на назначената от министъра на правосъдието проверка.

(4) За констатациите от проверката се съставя протокол.

(5) Министърът на правосъдието може да издава задължителни указания до арбитражния съд и арбитражите със срок за отстраняване на констатираните нарушения на разпоредбите на този закон.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) Министърът на правосъдието има право да разпорежи заличаване на арбитраж от Регистъра по **чл. 6а**, в случай че бъдат констатирани системни тежки нарушения на този закон от арбитражи или когато институцията, към която е учреден арбитражът, не поддържа условията за създаване на арбитраж по **чл. 4, ал. 3** или **чл. 46а**.

Министърът на правосъдието се произнася с мотивирано решение, което подлежи на обжалване по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

Чл. 53. (Нов - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Арбитър, който постанови решение по спор, който не може да бъде разглеждан от арбитраж по силата на **чл. 19, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс**, и решението е обявено за нищожно на това основание от Върховния касационен съд, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв. На арбитражния съд, съответно на юридическото лице, към което е учреден, се налага имуществена санкция от 5000 до 25 000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) Арбитър, който постанови решение, без да е вписан в Регистъра по **чл. 6а** в съответствие с **чл. 6б, ал. 1, т. 5** или **ал. 2 и 3**, се наказва с глоба от 1000 до 10 000 лв. На юридическото лице със седалище в Република България, към което е учреден арбитражът, се налага имуществена санкция от 5000 до 50 000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 03.03.2026 г.) Когато арбитраж не изпълнява изискванията на **чл. 46а** или **чл. 51, ал. 2**, на юридическото лице със седалище в Република България, към което е учреден, се налага имуществена санкция от 5000 до 50 000 лв.

(4) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) При повторно нарушение глобите, съответно имуществените санкции по ал. 1 - 3, са в трикратен размер.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) Арбитър или юридическо лице, което не изпълни задължителните указания по **чл. 52, ал. 5**, се наказва с глоба или с

имуществена санкция в размер на 2500 лв.

Чл. 54. (Нов - ДВ, бр. 8 от 2017 г.) (1) Актът за установяване на административно нарушение по **чл. 53** се съставя от инспекторите по **чл. 52, ал. 2**, а наказателното постановление се издава от министъра на правосъдието.

(2) Актовете за установяване на нарушенията се съставят и наказателните постановления се издават, обжалват и изпълняват при условията и по реда на **Закона за административните нарушения и наказания**.

### Допълнителни разпоредби

§ 1. (Нова - ДВ, бр. 93 от 1993 г.) В **чл. 1, ал. 1 и 2, чл. 11, ал. 2, чл. 47, ал. 2, чл. 49, ал. 2 и чл. 50, ал. 2** думите "Народна република България" се заменят с "Република България".

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.) По смисъла на този закон:

1. "Международен арбитраж" е арбитраж с място на територията на Република България, когато една от страните има постоянен адрес, обичайно местопребиваване, седалище или местонахождение на действителното си управление извън територията на Република България.

2. "Търговски спор" е спор по смисъла на **чл. 365, т. 1 - 3 от Гражданския процесуален кодекс**.

3. "Видеоконферентна връзка" е комуникационна връзка чрез техническо средство за едновременно предаване и приемане на образ и звук между участници в процеса, намиращи се на различни места, позволяваща записване и съхраняване на информацията на електронен носител.

4. "Връчител" е нотариус, съдебен изпълнител, куриер или пощенски служител, чрез когото арбитражът изпраща книжа и съобщения до страните.

5. "Предприемач" е лице по смисъла на **чл. 760а от Търговския закон**.

6. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателно постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение.

7. "Системно нарушение" е налице, когато са извършени три или повече нарушения на закона в продължение на една година.

8. "Тежко" е нарушението, което е основание за нищожност или за отмяна на арбитражно решение по **чл. 47, ал. 1, т. 1 - 4 или ал. 3**.

### Преходни и Заключителни разпоредби

(Загл. изм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г.)

§ 2. (Предишен § 1, изм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г.) В Гражданския процесуален кодекс (обн., Изв., бр. 12 от 1952 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1952 г., бр. 89 от 1953 г., бр. 90 от 1955 г., бр. 90 от 1956 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 50 и 90 от 1961 г.; попр., бр. 99 от 1961 г.; изм. и доп., ДВ, бр. 1 от 1963 г., бр. 23 от 1968 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 89 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1983 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 27 от 1986 г., бр. 55 от 1987 г., бр. 60 от 1988 г., бр. 31 и 38 от 1989 г., бр. 31 от 1990 г., бр. 62 от 1991 г., бр. 55 от 1992 г., бр. 61 от 1993 г.) в **чл. 237, буква "а" и чл. 242, ал. 2** думите "Арбитражния съд при Българската търговско-промишлена палата и сключените пред него спогодби, когато арбитражът е задължителен" се заменят с "арбитражните съдилища и сключените пред тях спогодби по арбитражни дела".

§ 3. (Нов - ДВ, бр. 93 от 1993 г., отм. - ДВ, бр. 63 от 2025 г., в сила от 01.08.2025 г.)

§ 4. (Нов - ДВ, бр. 93 от 1993 г.) За заварените висящи арбитражни дела се прилага този закон. Той се прилага и спрямо постановените преди него арбитражни решения, ако те не са още

изпълнени, но срокът на иска за отмяна на тези решения, предвиден по **чл. 48, ал. 1**, започва да тече от деня на влизане на този закон в сила.

§ 5. (Нов - ДВ, бр. 93 от 1993 г.) Член 98 от Указ № 56 за стопанската дейност (обн., ДВ, бр. 4 от 1989 г.; попр., бр. 16 от 1989 г.; изм. и доп., бр. 38, 39 и 62 от 1989 г., бр. 21, 31 и 101 от 1990 г., бр. 15 и 23 от 1991 г.; попр., бр. 25 от 1991 г.; изм., бр. 47, 48 и 62 от 1991 г., бр. 60 от 1992 г., бр. 84 от 1993 г.) се отменя.

§ 6. (Предишен § 2, изм. - ДВ, бр. 93 от 1993 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на правосъдието.

### **Преходни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТЪРГОВСКИ АРБИТРАЖ**

(ОБН. - ДВ, БР. 46 ОТ 2002 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 102 ОТ 2002 Г.)

§ 3. (1) (Обявена за противоконституционна в частта "отменя наложените обезпечителни мерки" с **РКС № 9 от 2002 г.** – ДВ, бр. 102 от 2002 г.) **Членове 47 и 48** се прилагат и за заварените производства по отмяна на арбитражни решения. В тези случаи Софийският градски съд в двуседмичен срок от влизането в сила на този закон прекратява производствата пред него, **отменя наложените обезпечителни мерки** и изпраща делото за разглеждане от Върховния касационен съд.

(2) Когато по заварените производства по **чл. 47** има постановено съдебно решение от първоинстанционния или второинстанционния съд, производството продължава по досегашния ред.

### **Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.03.2008 Г.)

§ 61. **Кодексът** влиза в сила от 1 март 2008 г., с изключение на:

1. **част седма** "Особени правила относно производството по граждански дела при действие на правото на Европейския съюз";

2. **параграф 2, ал. 4**;

3. **параграф 3** относно отмяната на глава тридесет и втора "а" "Особени правила за признаване и допускане изпълнение на решения на чуждестранни съдилища и на други чуждестранни органи" с **чл. 307а - 307д** и част седма "Производство за връщане на дете или за упражняване на правото на лични отношения" с **чл. 502 - 507**;

4. **параграф 4, ал. 2**;

5. **параграф 24**;

6. **параграф 60**,

които влизат в сила три дни след обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

### **Преходни и заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТЪРГОВСКИ АРБИТРАЖ**

(ОБН. - ДВ, БР. 63 ОТ 2025 Г., В СИЛА ОТ 01.08.2025 Г.)

§ 23. В 4-месечен срок след обнародването на **този закон** в "Държавен вестник":

1. Министерският съвет приема измененията и допълненията в **Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието** от 1992 г. (обн., ДВ, бр. 71 от 1992 г.; изм., бр. 92 от 1992 г., бр. 32 и 64 от 1993 г., бр. 45 и 61 от 1994 г., бр. 15 от 1996 г., бр. 2, 28 и 36 от 1997 г., бр. 20, 24 и 95 от 1998 г., бр. 14 от 2000 г.; Решение № 798 на Върховния административен съд от 2001 г. - бр. 19 от 2001 г.; изм., бр. 89 от 2001 г., бр. 83 от 2002 г., бр. 66 от 2003 г.; Решение № 295 на Върховния административен съд от 2004 г. - бр. 6 от 2004 г.; изм., бр. 69 от 2004 г., бр. 94 от 2005 г., бр. 35, 75 и 105 от 2006 г., бр. 75 от 2007 г., бр. 22 от 2008 г., бр. 39 и 77 от 2009 г., бр. 30 от 2011 г., бр. 98 от 2012 г., бр. 88 от 2013 г., бр. 35 от 2017 г., бр. 20 от 2022 г., бр. 63 от 2023 г., бр. 25 от 2024 г. и бр. 34 и 52 от 2025 г.), произтичащи от този закон.

2. Министерският съвет приема изменения и допълнения в **Тарифа за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс**, от 2008 г. (обн., ДВ, бр. 22 от 2008 г.; изм., бр. 50 от 2008 г., бр. 24 от 2013 г. и бр. 35 от 2017 г.).

3. Министърът на правосъдието издава наредбата по **чл. 6а, ал. 5** и създава Регистъра по **чл. 6а**.

§ 24. (В сила от 03.12.2025 г.) Лицата, които осъществяват арбитражна дейност като постоянна институция на територията на Република България, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на **този закон** и подават заявление за вписване в Регистъра по **чл. 6а** в тримесечен срок от създаването му.

§ 25. Висящите към датата на влизане в сила на **този закон** арбитражни дела, включително образуваните за решаване на определен спор в отклонение от **чл. 4, ал. 2**, се довършват при спазване на изискванията на този закон. Регистрацията по **глава първа "а"** се извършва преди датата на постановяване на арбитражното решение.

§ 26. Иск за нищожност на решение, постановено преди влизането в сила на **този закон**, може да бъде предявен до изтичането на срока по **чл. 48, ал. 1** и само на основанията, предвидени в закона към датата на постановяване на решението.

.....

§ 33. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на:

1. **параграфи 4, 5, § 7, т. 4** (относно **чл. 11, ал. 6**), **§ 16, т. 2** и **§ 24**, които влизат в сила в 4-месечен срок след обнародването на **този закон** в "Държавен вестник";

2. **параграфи 12, § 13, т. 2, § 14, т. 2, § 17, т. 1, буква "а" и т. 2, § 19, § 20, т. 2** и **§ 27**, които влизат в сила в 7-месечен срок след обнародването на този закон в "Държавен вестник".